

Bondestenalderens rituelle måltider

Museum Vestsjælland har modtaget 1.206.000 kr. i støtte fra Kulturministeriets Forskningspulje til et Ph.d.-projekt om bondestenalderens madskikke og rituelle måltider

Dyreknogler, forkullet korn og lerkar - spor efter mad er en af de mest omfangsrige kilder i det arkæologiske materiale. Men mens vi har et godt kendskab til hvilke korn, der blev høstet, og hvilke dyr der blev slagtet, ved vi kun lidt om, hvordan fødevarer blev forarbejdet og tilberedt i forhistoriske samfund og hvilke sociale og rituelle fællesskaber, der omgav måltidet. Bondestenalderens midte, for omkring 5000 år siden, er karakteriseret af spor efter udprægede rituelle aktiviteter, der blev praktiseret ved de mange megalitgrave, ved store samlingsanlæg og ved ofringer af lerkar og mad i moser og søer.

Rituelle fællesskaber

I det arkæologiske materiale udgør mad og den systematiske destruktion af lerkar kernen i disse ritualer. Det er projektets hypotese, at sociale og rituelle fællesskaber centreret omkring måltidet og ofring af mad og drikke spillede en afgørende rolle i bondestenalderens transformation til en fuldtudviklet landbrugslivsstil med de sociale og identitetsmæssige forhandlinger, en ny verdensopfattelse og ændrede ejerskabsforhold til jorden som denne ændring medførte.

Hvad lerkar kan fortælle

Med udgangspunkt i et rigt arkæologisk materiale fra henholdsvis bopladser, mosepotter og jættestuer – deriblandt Museum Vestsjællands igangværende udgravning af en jættestue ved Skælskør (finansieret af Slots- og Kulturstyrelsens pulje til dyrkningstruede lokaliteter) - skal projektet blandt andet undersøge slidspor på lerkar fra forskellige kontekster for at belyse, hvordan karrene har været brugt, inden de blev deponeret - hvad der har været tilberedt og serveret i karrene.

Museumsdirektør Eskil Vagn Olsen er begejstret for bevillingen: *”Med midlerne fra Kulturministeriets forskningspulje, og de allerede rejste fondsmidler, kan vi nu gennemføre forskningsprojektet. Målet er at sætte de mange fund fra Midt-*

Arkæologi

Museum Vestsjælland
Odsherreds Museum
Malergården
Odsherreds Kunstmuseum
Bakkekammen 45
Holbæk Museum
Kalundborg Museum
Sorø Museum
Slagelse Museum
Ringsted Museum & Arkiv
Flakkebjerg Skolemuseum
Skælskør Bymuseum
Fællesmagasinet Ugerløse

ARKÆOLOGI DIREKTE
T: 25 52 83 83

SEKRETARIAT
Forten 10
4300 Holbæk, Danmark
T +45 5943 2353
kontor@vestmuseum.dk
CVR: 32 68 97 60

og Vestsjælland i en regional og national kontekst og samtidig bidrage med helt ny viden om en spændende periode i vores fælles fortid.”

Museumsinspektør Lone Claudi-Hansen udfører projektet, der er forankret på Museum Vestsjælland og Københavns Universitet og foruden Kulturministeriets Forskningsmidler under Slots- og Kulturstyrelsen, også er støttet af Beckett Fonden og Brand af 1848 Fond. Projektet starter primo 2024 og løber over tre år.

III.: 0577.

Lone Claudi-Hansen viser et lerkarskår fra et af bondestenalderens rigt dekorerede pragtkar. Foto: Museum Vestsjælland.

Kontakt: Lone Claudi-Hansen på: lch@vestmuseum.dk og 61610379